

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Maria Nyman
08-563 086 45
maria.nyman@uka.se

Umeå universitet
Rektor

Umeå universitets ansökan om tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

Universitetskanslersämbetets beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) beslutar att ge Umeå universitet tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen.

Ansökan och ärendets hantering

Umeå universitet har den 28 januari 2020 ansökt hos UKÄ om tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen. För granskning av ansökan har UKÄ utsett följande sakkunniga: docent Helena Johansson (ordförande) Göteborgs universitet, professor Bengt Svensson Malmö universitet, docent Gunnel Östlund Mälardalens högskola, docent och arbetslivsföreträdare Inger Benkel Västra Götalandsregionen och studentrepresentant Linnea Strömberg, Linköpings universitet. De sakkunnigas bedömning baseras på Umeå universitets ansökan om examenstillstånd, på kompletteringar inkomna den 21 september 2020 på intervjuer som genomfördes den 30 september 2020. De sakkunnigas yttrande bifogas.

De sakkunniga framförde i sitt yttrande den 9 februari 2021 till UKÄ att bedömningsgrunderna yrkesexamen och säkring av examenstillstånd inte var tillfredsställande. Samtliga övriga bedömningsgrunder bedömdes vara tillfredsställande. UKÄ instämde i de sakkunnigas bedömning och beslutade den 9 februari 2021 att ge Umeå universitet möjlighet att senast den 9 augusti 2021 komplettera sin ansökan. Umeå universitet lämnade den 21 juni 2021 in en kompletterande redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits baserat på de sakkunnigas bedömning.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Bedömningen av ansökan har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*).

De sakkunnigas bedömning är att Umeå universitet har de förutsättningar som krävs för att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen och att utbildningen uppfyller kraven i högskolelagen och de examensmål som anges i högskoleförordningen. UKÄ instämmer i de sakkunnigas bedömning.

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektören Anders Söderholm efter föredragning av utredaren Maria Nyman i närvaro av gruppchefen Lisa Jämtsved Lundmark, verksamhetsstrategen Per Westman, och kommunikátören Maria Svensk.

Anders Söderholm

Maria Nyman

Kopia till:

Bedömargruppen

Granskning av Umeå universitets ansökan om tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

Uppdraget

Umeå universitet har den 28 januari 2020 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen. Vi, docent Helena Johansson (ordförande), Göteborgs universitet, professor Bengt Svensson, Malmö universitet, docent Gunnel Östlund, Mälardalens högskola, docent och arbetslivsföreträdare, Inger Benkel, Västra Götalandsregionen och studentrepresentant Linnea Strömberg, Linköpings universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Baserat på vårt yttrande daterat den 2 februari 2021 fattade UKÄ den 9 februari 2021 ett beslut om att ge Umeå universitet möjlighet att komplettera sin ansökan. Detta då bedömningsgrunden Säkring av examensmål bedömdes som inte tillfredsställande, vilket ledde till att bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat bedömdes som inte tillfredsställande. Denna granskning berör endast bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat, men bedömargruppen har även valt att beskriva några av de övriga förändringar som lärosätet gjort under bedömningsgrunden Yrkesexamen. För bedömningen av övriga bedömningsområden hänvisas till yttrandet daterat den 2 februari 2021.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelag och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Underlag för bedömning har varit den kompletterande redogörelsen som Umeå universitet lämnat in till UKÄ den 21 juni 2021.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat Säkring av examensmål

Bedömargruppen konstaterade i sitt yttrande den 2 februari 2021 att bedömningsgrunden Säkring av examensmål inte var tillfredsställande. Bedömningen var att det behövs ett tydligare fokus på socialt arbete och sociala insatser i utbildningen för att säkerställa examensmålen. Detta gällde särskilt examensmålen inom kunskapsformen Färdighet och förmåga och examensmålen som handlar om att planera, genomföra och följa upp sociala och psykosociala insatser på individ- och gruppnivå samt examensmålet som handlade om att analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser som bedömargruppen ansåg inte säkerställdes på ett tydligt sätt i utbildningen. Likaså framfördes kritik mot att generella kunskaper om sjukdom och folkhälsa inte framträdde i kursplanerna och att kurators uppgift att självständigt utreda och bedöma individer inte fick tillräcklig plats. Lärosätet har nu tagit bort kursen Grundläggande psykoterapeutisk teori och metod: Behandling, (7,5 högskolepoäng) och istället utvecklat en ny kurs, Socialt arbete i hälso- och sjukvård III: Kurators professionella roller, villkor och insatser (7,5 högskolepoäng) som ger studenterna fördjupade kunskaper i att självständigt utreda och bedöma

hälsorelaterad problematik i relation till relevanta vårdsituationer och kunskaper och färdigheter att genomföra psykosociala insatser. Dessutom har flera andra kurser reviderats så att frågor om sjukdom, folkhälsa samt hälso- och sjukvårdskuratorns yrkesroll och funktion framträder tydligare i utbildningen. I och med de förändringar som gjorts anser bedömargruppen att examensmålen inom kunskapsformen Färdighet och förmåga nu uppfylls.

Positivt är också att lärosätet tagit till sig av den kritik bedömargruppen framförde gällande bedömningsområdet Förutsättningar och bedömningsgrunden Yrkesexamen där bedömargruppen bland annat ansåg att specialiseringen mot psykoterapi hade medfört att generella områden inom hälso- och sjukvård fått för lite utrymme. Detta har nu också åtgärdats, vilket bedömargruppen anser ytterligare bidrar till att socialt arbete nu framträder på ett tillfredsställande sätt i utbildningen. Lärosätet har också vidareutvecklat en metodkurs som nu ger fördjupade kunskaper i att strukturera, undersöka, analysera samt utvärdera sociala och psykosociala insatser. Kursen heter nu "Metod, utvärdering och verksamhetsutveckling". Umeå universitet har utifrån de förändringar som genomförts i utbildningen också reviderat och förtydligat kursplanerna och utbildningsplanen på ett tillfredsställande sätt.

Med dessa förändringar är den kritik som bedömargruppen riktade mot utbildningen nu åtgärdad och bedömargruppen anser att Umeå universitet nu har förutsättningar att ge hälso- och sjukvårdskuratorsexamen. De sakkunnigas rekommendation är följaktligen att UKÄ beslutar att ge Umeå universitet tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen.

För bedömargruppen

Helena Johansson

Bengt Svensson

Granskning av Umeå universitets ansökan om tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

Uppdraget

Umeå universitet har den 28 januari 2020 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen. Vi, docent Helena Johansson (ordförande) Göteborgs universitet, professor Bengt Svensson Malmö universitet, docent Gunnel Östlund Mälardalens högskola, docent och arbetslivsföreträdare Inger Benkel Västra Götalandsregionen och studentrepresentant Linnea Strömberg Linköpings universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*). Underlag för bedömningen har varit Umeå universitets ansökan om examenstillstånd, begärda kompletteringar samt intervjuer som genomfördes den 30 september 2020. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med högskolans ledning, institutions- och utbildningsledning, studenter och lärare. Vår bedömning redovisas i bilaga 1. Bedömningen sammanfattas i ett samlat omdöme med motivering.

Bedömargruppens preliminära yttrande har skickats till lärosätet på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Det svar som lärosätet inkom med framgår av bilaga 2. Vi har tagit del av lärosätets svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandet.

De sakkunnigas rekommendation

Vi föreslår att UKÄ beslutar att inte ge Umeå universitet tillstånd att utfärda hälso- och sjukvårdskuratorsexamen men möjlighet att inom sex månader komplettera sin ansökan med avseende på bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat.

För bedömargruppen

Helena Johansson
Ordförande

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte	Examenstillstånd	ID-nr
Umeå universitet	Hälso- och sjukvårdskuratorsexamen	A-2020-01-4862
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Yrkesexamen</p> <p>Omdöme: Inte tillfredsställande</p> <p>Motivering: <i>Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.</i></p> <p>Umeå universitet ansöker om tillstånd att utfärda Hälsö- och sjukvårdskuratorsexamen (Degree of Master in Health Care Counseling). Bedömargruppen konstaterar att ansökan följer den fastställda nationella examensbeskrivningen vad gäller omfattning och innehåll samt att den till alla sina delar är välskriven och väl genomarbetad. Utbildningen omfattar 60 högskolepoäng, är placerad på avancerad nivå och har krav på självständigt arbete. Socionomexamen eller annan motsvarande examen utgör behörighetskrav och bedömargruppen anser att den planerade utbildningen är reglerad och ryms inom examensordningen.</p> <p><i>Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har inte rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.</i></p> <p>Utbildningen innehåller sex sammanhållna och obligatoriska kurser på vardera 7,5 högskolepoäng och ett examensarbete på 15 högskolepoäng. I utbildningen ingår även en VFU-kurs om 7,5 högskolepoäng som ges under den andra terminen. Två av kurserna som ingår i utbildningen samläses med studenter från psykoterapiprogrammet. Bedömargruppen anser att de planerade kurserna på det hela taget är relevanta i förhållande till yrkesexamen, men ställer sig frågande till den specialisering mot psykoterapi som utbildningen har vilket medför att generella områden inom hälso- och sjukvård får motsvarande mindre utrymme. Denna specifika snarare än generella inriktning märks särskilt i kurserna <i>Relation och förändring: Counseling</i> och <i>Grundläggande psykoterapeutisk teori och metod: Behandling</i>. Bedömargruppen anser att Umeå universitet snarare har gjort ett upplägg som innehåller en specialistutbildning och rekommenderar därför lärosätet att se över effekterna av denna specifika inriktning för Hälsö- och sjukvårdskuratorsutbildningen.</p> <p>Utifrån ansökan och intervjuer framkommer det även att lärosätet, istället för en metodkurs inför examensarbetet, planerar att ge kursen <i>Verksamhetsutveckling – implementering och utvärdering</i>. Detta kan, enligt bedömargruppen, medföra en nackdel för de studenter som vill använda uppsatsen som en merit till en forskarutbildning, i förhållande till Hälsö- och sjukvårdskuratorsutbildningar där metodkursen delvis används som en förberedelse för examensarbetet. Bedömargruppen anser att lärosätet behöver fundera över om detta kan få några negativa konsekvenser inför det självständiga arbetet och inför en eventuell forskarkarriär för en kommande student. Vid intervjun framkom dock att utbildningsansvariga anser sig kunna identifiera studenters lämplighet för forskarutbildning, oavsett om en sådan metodkurs ges eller ej.</p> <p><i>I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.</i></p>		

Ansökan och intervjuerna visar att det i Umeå finns ett stort intresse och engagemang både vid lärosätet och i regionen för att skapa en Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildning med hög kvalitet för studenterna. Bedömaregruppen gör vidare bedömningen att utbildningen kommer att bli populär både i Norrland och annorstädes. Utbildningen är den enda av sitt slag i norra delen av Sverige, vilket innebär att det finns ett stort behov av den och att den dessutom har ett stort upptagningsområde.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)**

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga/professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Av den i ansökan bifogade lärarlistan framgår att 22 personer ingår i den grupp som planeras undervisa på utbildningen. Åtta av dessa har egen yrkeserfarenhet som hälso- och sjukvårdskurator, tre är professorer och två är docenter. Totalt avser lärosätet att avsätta drygt fyra heltidstjänster för utbildningen, varav ca 3,5 kommer från socialt arbete, vilket bedömaregruppen ser som ambitiöst.

Utifrån ansökan och intervjuer anser bedömaregruppen att det finns tillräcklig professionsrelaterad och vetenskaplig kompetens inom hälso- och sjukvårdsområdet vid Institutionen för socialt arbete både när det gäller äldreområdet, psykisk hälsa, psykiatri och missbruk. Flera av lärarna är socionomer och har erfarenhet från att ha arbetat inom hälso- och sjukvårdsområdet. Dessutom finns det sedan länge ett väl fungerande samarbete med andra ämnen som psykologi, juridik och vårdvetenskap, vilket bidrar till att knyta ytterligare kompetens till utbildningen. Varje kurs i utbildningen kommer att genomföras av ett lärarlag med en kursansvarig examinator och där några av lärarna kommer att finnas i flera av utbildningens kurser. Enligt bedömaregruppen behöver huvudansvaret för hälso- och sjukvårdskuratorernas professionella utveckling ligga hos lärargruppen i socialt arbete och av intervjuerna framgick det tydligare hur institutionsledning och lärare såg på detta. I sex av sju kurser ligger ansvaret hos lärargruppen i socialt arbete.

Utifrån ansökan och intervjuer framkom vidare att yrkesverksamma legitimerade kuratorer kommer att fungera som handledare under VFU, vilket bedömaregruppen ser som positivt och som något som ger möjligheter till en nära koppling till fältet. Tillgången på VFU-platser och handledare i regionen framstår som tillräcklig och det finns även sedan tidigare en god samverkan med övriga professionsprogram inom hälso- och sjukvårdsområdet när det gäller VFU.

Slutligen anser bedömaregruppen att de tilltänkta lärarna har god och erforderlig pedagogisk kompetens då de bland annat genomgår högskolepedagogiska kurser och deltar vid seminarier som ges vid Enheten för pedagogik och lärande. Sammantaget anser bedömaregruppen därför att lärosätet har goda förutsättningar att ge Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen när det gäller lärarkompetens och lärarkapacitet på både kort och lång sikt.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Utbildningsmiljön**

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Både i ansökan och av intervjuerna framgår det att det finns en vetenskaplig och professionsinriktad forskningsmiljö inom socialt arbete och angränsande ämnesområden vid lärosätet. Inom denna miljö finns dessutom väletablerade forskare som studerar hälso- och sjukvårdsområdet, vilket bedömargruppen anser är utmärkt. I ansökan framgår även att lärarna som ska driva Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen ingår i ovanstående grupp. Att lärarna både undervisar och forskar menar bedömargruppen skapar goda förutsättningar för ett nära samband mellan utbildning och forskning i den planerade utbildningen. I ansökan nämns även att lärosätet är ett av få lärosäten som har en valbar kurs i somatisk och psykiatrisk vård inom socionomutbildningen, vilket bedömargruppen menar visar att det redan finns både kunskap och intresse för hälso- och sjukvårdskurators arbete. Ytterligare en positiv aspekt är att det finns flera professionsutbildningar inom hälso- och sjukvårdens område vid lärosätet som kan bidra till att skapa goda förutsättningar för interprofessionella kontakter som kommande studenter kan ha nytta av. Sammantaget menar bedömargruppen att både ansökan och intervjuer, visar att det dokumenterade intresset för hälso- och sjukvårdsområdet kommer att kunna bidra till en god utbildningsmiljö för studenterna.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Resurser**

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur. De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.*

Lärosätet har en lång erfarenhet av att ge socionomutbildning, vilket enligt bedömargruppen även kan bidra till en stabil infrastruktur för studenter som ska gå denna utbildning. Bedömargruppen menar vidare att det också finns tillräckliga resurser inom ämnet socialt arbete som kan komma studenterna till del. Vid intervjuerna framgick att studenterna har god tillgång till olika stödresurser. Vid lärosätet finns exempelvis bibliotek med vetenskaplig litteratur som svarar upp mot studenternas behov och i de fall studenter behöver extra stöd i sina studier finns resurser för det. Vid Institutionen för socialt arbete arbetar tre personer (1,5 tjänst) med att stödja studenter med särskilda behov. Sammantaget anser bedömargruppen att infrastrukturen och de tillgängliga resurserna vid lärosätet är tillräckliga och att dessa kommer utnyttjas ändamålsenligt om lärosätet skulle få aktuellt examenstillstånd.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Bedömargruppen anser att bedömningsområdet som helhet är tillfredsställande, men att bedömningsgrunden Yrkesexamen inte är tillfredsställande då ämnet socialt arbete i Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen inte framträder tillräckligt tydligt. Detta innebär att innehåll, inriktning och avgränsning av utbildningen ser ut att bli för snäv. Bedömargruppen anser att de planerade kurserna på det hela taget är relevanta i förhållande till yrkesexamen, men ställer sig frågande till den specialisering mot psykoterapi som utbildningen har. Detta medför att generella områden inom hälso- och sjukvård får motsvarande mindre utrymme och att ämnet socialt arbete inte framstår tillräckligt tydligt i kurserna *Relation och förändring: Counseling* och *Grundläggande psykoterapeutisk teori och metod: Behandling*. Bedömargruppen konstaterar att ansökan följer den fastställda nationella examensbeskrivningen och anser att den planerade utbildningen är reglerad och ryms inom examensordningen. Det finns även ett allmänt intresse av att examen får utfärdas och bedömargruppen ser att det finns ett stort behov av utbildningen i regionen.

I fråga om personal anser bedömargruppen att det finns tillräcklig professionsrelaterad och

Datum
2021-02-09Reg.nr
42-00077-20

vetenskaplig kompetens inom hälso- och sjukvårdsområdet vid institutionen för socialt arbete, både när det gäller äldreområdet, psykisk hälsa, psykiatri och missbruk. Flera av lärarna är socionomer och har erfarenhet från att ha arbetat inom hälso- och sjukvårdsområdet. Tillgången på VFU-platser och handledare i regionen framstår som tillräcklig och det finns även sedan tidigare en god samverkan med övriga professionsprogram inom hälso- och sjukvårdsområdet när det gäller VFU.

Det finns en vetenskaplig och professionsinriktad forskningsmiljö inom socialt arbete och angränsande ämnesområden som är relevant för hälso- och sjukvårdskuratorns kunskapsområden. Det finns även en nära samverkan mellan forskning och utbildning, eftersom lärarna på den planerade utbildningen arbetar både med forskning och undervisning samt har en god pedagogisk kompetens. Det finns vid lärosätet även goda resurser när det gäller infrastruktur och stödfunktioner för studenterna.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Styrdokument (utbildningsplan och kursplaner)****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen.*

I ansökan finns bilagt en tydligt utformad utbildningsplan och tydligt utformade och i många delar välskrivna kursplaner, vilket enligt bedömargruppen visar att lärosätet har en välfungerande process för inrättande av nya utbildningar.

I ansökan framgår att när nya utbildningar inrättas vid lärosätet följer de en fastlagd process och så har även varit fallet vid inrättandet av Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen. Processen utgår från utbildningsutskottet vid Institutionen för socialt arbete, till den samhällsvetenskapliga fakultetens utbildningskommitté, vidare till samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden och till lärosätets utbildningsstrategiska råd för att slutligen fastställas av Rektor vid Rektorsbeslutsmöte. De nämnda instanserna fastställer även utbildningsplan och kursplaner och i alla delar av processen finns studenter representerade, vilket bedömargruppen ser som positivt. Även representanter från arbetslivet har varit med när utbildningens styrdokument utformats. Lärosätet har regler för kursplaner och litteraturlistor som utgår från högskoleförordningen och SUHF:s rekommendationer samt tydliga processer när det gäller hur förändringar kan göras i dessa.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Säkring av examensmålen****Omdöme:** Inte tillfredsställande**Motivering:** *Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer inte att studenterna uppnår målen i examensordningen när examen utfärdas.*

Utbildningen består av sju kurser varav fyra ges på halvfart och ligger omlott. I ansökan och intervjuer framgår det även att lärosätet planerar för ett samarbete med flera institutioner, bland annat med Institutionen för psykologi, där det även kommer att ske en del samläsning. I ansökan beskrivs att kurserna *Grundläggande psykoterapeutisk teori och metod: Behandling* och kursen *Relation och förändring: Counseling* kommer att läsas av studenter från både psykioterapiutbildningen och Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen. Utifrån ansökan och bifogade kursplaner har bedömargruppen dock svårt att utläsa hur innehållet i dessa kurser tydligt är kopplade till examensmålen för just Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen, då kursernas innehåll mer är riktade åt psykioterapi.

Bedömargruppen menar att kursmålen alltför ensidigt framstår som riktade mot KBT- teorier och behandlingsmetoder, det vill säga mot grundläggande psykoanalytisk teori och metod. Även VFU-kursens innehåll påverkas av detta upplägg då VFU-kursen ges parallellt med kursen *Grundläggande psykoanalytisk teori och metod: Behandling* och studenten ska tillämpa teorier från nämnda kurs i skriftliga examinationer. Bedömargruppen menar att detta kan medföra en alltför snäv inriktning mot psykoanalytisk teori och metoder och inte spegla den bredd som finns i socialt arbete samt att Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningens examensmål inte beaktats tillräckligt då kursmålen formulerades. Bedömargruppen vill här särskilt framhålla examensmålen inom kunskapsformen Färdighet och förmåga och examensmålen som handlar om att planera, genomföra och följa upp sociala och psykosociala insatser på individ- och gruppnivå samt att analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser som bedömargruppen anser inte säkerställs på ett tydligt sätt i utbildningen (examensmål F och I i den matris som bifogats ansökan). Trots flera välskrivna kursplaner och tydligt formulerade examinationer hade bedömargruppen till en början även svårt att avgöra var den generella kunskapen om sjukdom och folkhälsa samt kurators funktion att självständigt utreda och bedöma individer i relation till relevanta vårdssituationer, var tänkt att fördjupas i utbildningen. Vid intervjuerna framgick det dock att de mer generella avsnitten, så som kronisk sjukdom och folkhälsa, kommer att belysas i kursen *Sociala och kulturella perspektiv på hälsa och sjukdom* och att kurators uppgifter bland annat kommer att behandlas i kursen *Relation och förändring: Counseling*. Bedömargruppen menar dock att det utifrån kursplan och litteratur inte går att utläsa tillräckligt tydligt hur det sociala arbetet framträder i kursen *Relation och förändring: Counseling* och anser att detta behöver förtydligas där.

I utbildningen behövs enligt bedömargruppen ett tydligare fokus på socialt arbete och sociala insatser. Genom en tydligare riktning mot hälso- och sjukvårdskuratorsarbete menar bedömargruppen att det skulle vara möjligt att säkerställa examensmålen i utbildningen. Bedömargruppen menar också att detta är något som lärosätet skulle kunna åtgärda då det framförallt gäller att kunna tydliggöra socialt arbetes betydelse i kurserna *Relation och förändring: Counseling* och *Grundläggande psykoanalytisk teori och metod: Behandling*. Möjligtvis kräver detta att socionomstudenterna från Hälso- och sjukvårdsutbildningen kan komma att behöva särskilda villkor i ovan nämnda kurser då de samläses med studenter från psykioterapiutbildningen.

Sammantaget anser därför bedömargruppen att lärosätet i dagsläget inte helt säkerställer att studenterna uppnår samtliga mål i examensordningen när examen utfärdas.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.*

Utifrån ansökan och intervjuer framkommer att ett jämställdhetsperspektiv är väl integrerat i de kurser och lärandemål som ingår i utbildningen. Lärosätet ger i sin ansökan flera exempel på hur jämställdhetsperspektivet kommer att beaktas i kursernas genomförande och bedömargruppen anser även att lärosätet tydligt bevakar frågor om jämställdhet och arbetar för att integrera ett jämställdhets- och lika villkorsperspektiv både för studenter och personal. Sammantaget menar bedömargruppen att jämställdhetsperspektivet är tillgodosett i utbildningen till Hälso- och sjukvårdskurator.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat**Omdöme:** Inte tillfredsställande

Motivering: Den sammanvägda bedömningen av området Utformning, genomförande och resultat är att detta bedömningsområde inte är tillfredsställande. I ansökan finns bilagt en tydligt utformad utbildningsplan och tydligt utformade och i många delar välskrivna kursplaner, vilket enligt bedömargruppen visar att lärosätet har en välfungerande process för inrättande av nya utbildningar. Utbildningen har ett genomtänkt upplägg och visar på ett fungerande samarbete med andra institutioner och det bedrivs ett aktivt jämställdhetsarbete både bland studenter och personal. Bedömningsgrunden Säkerställande av examensmålen bedöms som inte tillfredsställande då bedömargruppen anser att det behövs ett tydligare fokus på socialt arbete och sociala insatser i utbildningen för att säkerställa examensmålen. Detta gäller särskilt examensmålen inom kunskapsformen Färdighet och förmåga och examensmålen som handlar om att planera, genomföra och följa upp sociala och psykosociala insatser på individ- och gruppnivå samt examensmålet som handlar om att analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser som bedömargruppen anser inte säkerställs på ett tydligt sätt i utbildningen. (Examensmål F och I i den matris som bifogats ansökan.) Bedömargruppen menar också att ovanstående brister är något som lärosätet skulle kunna åtgärda då det framförallt gäller att kunna tydliggöra socialt arbetes betydelse i kurserna *Relation och förändring: Counseling* och *Grundläggande psykotераpeutisk teori och metod: Behandling*. Möjligtvis kräver detta att socionomstudenterna från Hälso- och sjukvårdsutbildningen kan komma att behöva särskilda villkor i ovan nämnda kurser då de samläses med studenter från psykioterapiutbildningen. Lärosätet ombeds komplettera ansökan på detta område och bedömargruppen anser att lärosätet har goda möjligheter att inkomma med dessa omarbetningar och förtydliganden inom sex månader.

Bedömningsområde:**Arbetsliv och samverkan****Omdöme:** Tillfredsställande

Motivering: *Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Utifrån ansökan och intervjuer framgår att det finns ett väl utarbetat samarbete med regionen och det sociala arbetets verksamhetsfält. VFU finns med som ett genomtänkt inslag i utbildningen och det finns ett samarbetsavtal mellan regionen och lärosätet angående VFU platser. Yrkesverksamma legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer kommer att ge handledning, vilket ger förutsättningar för en bra samverkan med fältet och det omgivande samhället enligt bedömargruppen. Vid lärosätet finns det sedan tidigare en väl inarbetad samverkansstruktur för VFU med närliggande professionsutbildningar. Detta, menar bedömargruppen, kommer även att gagna Hälso- och kuratorsutbildningen.

Bedömargruppen anser att utbildningen är användbar, men då utbildningen har en viss slagsida mot psykioterapi menar bedömargruppen att lärosätet skulle behöva justera detta något då dessa psykioterapier sällan är en del av kurators dagliga arbete. Trots denna invändning menar dock bedömargruppen att utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv.

Bedömningsområde:**Studentperspektiv****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Av ansökan framgår att studenterna har inflytande över sin utbildning och studiesociala förhållanden genom representation i de olika organ som finns på institutionsnivå, fakultetsnivå och universitetsledningsnivå. Den pedagogiska grundsynen utgår ifrån att de studerande är aktiva, självständiga och tar ansvar för sitt lärande, dessutom stärktes bilden av att studenternas synpunkter tas tillvara vid intervjuerna.

Då detta är en ny utbildning som kan tänkas få en stor variation av studenter, menar bedömargruppen att det är extra viktigt att lärosätet framhåller värdet av att studenterna är med i organ där de har möjlighet att påverka utbildningens innehåll och genomförande. Som student kan det vara svårt att bli lyssnad till i forum där studenter är i minoritet, varför det är bra om det finns en anställd som har ett extra ansvar över att studenternas röst förs fram. I ansökan framkommer att lärosätet använder flera olika former av studentundersökningar och kursvärderingar där studenternas synpunkter inhämtas och tas tillvara i den fortsatta utvecklingen av utbildningens innehåll och genomförande.

Samlat omdöme: Inte tillfredsställande**Motivering:** Utifrån ansökan, komplettering samt genomförda intervjuer är bedömargruppens slutsats att lärosätet inte uppfyller samtliga krav för att ge en hälso- och sjukvårdskuratorsexamen.

Bedömningsområdet Förutsättningar bedöms som helhet vara tillfredsställande. Det finns god professionsrelaterad och vetenskaplig kompetens inom hälso- och sjukvårdsområdet vid institutionen för socialt arbete, både när det gäller äldreområdet, psykisk hälsa, psykiatri och missbruk. Flera av lärarna är socionomer och har erfarenhet från att ha arbetat inom hälso- och sjukvårdsområdet. Tillgången på VFU-platser och handledare i regionen framstår som tillräcklig och det finns även sedan tidigare en god samverkan med övriga professionsprogram inom hälso- och sjukvårdsområdet när det gäller VFU. Infrastrukturen och de tillgängliga resurserna vid lärosätet är tillräckliga och utnyttjas ändamålsenligt enligt bedömargruppen. Bedömningsgrunden Yrkesexamen anses dock inte vara tillfredsställande då ämnet socialt arbete i Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen inte framträder tillräckligt tydligt. Detta innebär att innehåll, inriktning och avgränsning av utbildningen ser ut att bli för snäv och bedömargruppen anser också att den specialisering mot psykoterapi som utbildningen har medfört att generella områden inom hälso- och sjukvård får motsvarande mindre utrymme och att ämnet socialt arbete inte framstår tillräckligt tydligt. Som helhet anser dock bedömargruppen att bedömningsområdet Förutsättningar är tillfredsställande.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat bedöms som inte tillfredsställande. I ansökan finns bilagt en tydligt utformad utbildningsplan och tydligt utformade och i många delar välskrivna kursplaner. Det bedrivs även ett aktivt jämställdhetsarbete både bland studenter och personal. Bedömningsgrunden Säkerställande av examensmål bedöms dock som inte tillfredsställande och bedömargruppen anser att det behövs ett tydligare fokus på socialt arbete och sociala insatser i utbildningen för att säkerställa examensmålen. Detta gäller särskilt examensmålen inom kunskapsformen Färdighet och förmåga och examensmålen som handlar om att planera, genomföra

och följa upp sociala och psykosociala insatser på individ- och gruppnivå samt examensmålet som handlar om att analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser som bedömargruppen anser inte säkerställs på ett tydligt sätt i utbildningen. (Examensmål F och I i den matris som bifogats ansökan.) Bedömargruppen menar att ovanstående brister är något som lärosätet skulle kunna åtgärda då det framförallt gäller att kunna tydliggöra socialt arbetes betydelse i kurserna *Relation och förändring: Counseling* och *Grundläggande psykoterapeutisk teori och metod: Behandling*. Lärosätet ombeds komplettera ansökan på detta område och bedömargruppen anser att lärosätet har goda möjligheter att inkomma med dessa omarbetningar och förtydliganden inom sex månader.

Arbetsliv och samverkan bedöms som tillfredsställande då det finns ett väl upparbetat samarbete med regionen och det sociala arbetets verksamhetsfält

Även studentperspektivet är tillfredsställande och bedömargruppen anser att studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Då detta är en ny utbildning som kan tänkas få en stor variation av studenter, menar bedömargruppen att det är extra viktigt att lärosätet framhåller värdet av att studenterna är med i organ där de har möjlighet att påverka utbildningens innehåll och genomförande.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår bedömargruppen att UKÄ beslutar att ge Umeå universitet möjlighet att inom sex månader komplettera sin ansökan om att utfärda hälso-och sjukvårdskuratorsexamen med avseende på bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat.

Bilaga 2

Lärosätets svar på delning av preliminärt yttrande

Lärosätets svar kommer in som pdf-fil och läggs in av utredare

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Umeå universitet

yrkesexamen: Hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i prövningen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Yrkesexamen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
2	1	7	<p>Vi kommer att omarbeta kurser så att de har en rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen. Detta beskrivs kortfattat nedan, här kan nämnas att kursen Grundläggande psykoterapeutisk teori och metod: Behandling 7,5 hp kommer att utgå. Vi kommer istället att utveckla en ny kurs, som institutionen för socialt arbete ger. Samarbetet med psykologiska institutionen kommer bara att omfatta kursen Relation och förändring: Counseling, 7,5 hp (och då i form av att studenter antagna vid kurspaketet för grundläggande behörighet till psykoterapiutbildningen samläser kursen med studenter antagna vid Hälso- och sjukvårdskuratorutbildningen). I den sistnämnda kursen kommer innehåll som handlar om socialt arbete och hälso- och sjukvårdskuratorns roll och funktion att stärkas.</p> <p>Den nya kurs vi utvecklar kommer att innehålla de områden som efterfrågas i yttrandet (sid. 5-6 samt vid sammanvägd bedömning av utformning, genomförande och resultat sid. 6-7). Detta kommer vi att redogöra för i den komplettering vi kommer att ombes att göra.</p>
2	3	12-18	Se ovan.
2	4	19-26	Vi kommer att stärka metod innehållet. Kursen Verksamhetsutveckling, -implementering och utvärdering, 7,5 hp kommer att vinklas om så att metodkunskaper på ett tydligare sätt ingår i kursen. Som en konsekvens av detta kommer kursens namn att ändras till ”Metod, utvärdering och verksamhetsutveckling, 7,5 hp”

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Utbildningsmiljön			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Resurser			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Styrdokument			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Säkring av examensmålen			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
5	1	1-16	Se ovan (vid bedömningsområde förutsättningar: yrkesexamen) där vi kort beskrivit vilka förändringar vi kommer att genomföra. I den komplettering vi kommer att skicka in kommer vi att utförligt beskriva och redogöra för hur kurserna och den nya kursen kommer att svara upp mot de examensmål som nu inte är tillfredsställande uppfyllda.
6	1	19-24	Kursen Sociala och kulturella perspektiv på häls och sjukdom, 7,5 hp kommer att justeras så att innehållet om kronisk sjukdom och folkhälsa kommer att framgå. Som en konsekvens av detta kommer kursens namn att ändras till Socialt arbete i hälso – och sjukvård: sjukdom, hälsa och kurators roll, 7,5 hp
6	1	19-27	Kursen Relation och förändring: Counseling kommer att justeras så att innehållet mer tydligt handlar om hälso- och sjukvårdskurators roll och funktion.
6-7	1	1-14	<p>Vid avsnittet <i>sammanvägd bedömning av bedömningsområde utformning, genomförande och resultat</i> framgår att säkerställandet av examensmålen inte är tillfredsställande. Vidare framgår att vi ombuds komplettera ansökan på detta område. Ovan, har vi kort redogjort för de planerade förändringar som kommer att genomföras och som kommer att utförligt beskrivas och redogöras för i kompletteringen.</p> <p>Inför arbetet med kompletteringen har vi dock en fråga som vi önskar att bedömargruppen i beslutet besvarar.</p> <p>Bedömargruppen skriver att de ”anser att det behövs ett tydligare fokus på socialt arbete och sociala insatser i utbildningen för att säkerställa examensmålen ” och att vi kan åtgärda detta, det handlar om att ”tydliggöra socialt arbete och dess betydelse i kurserna Relation och förändring: Counseling och Grundläggande psykoteraeutisk teori och metod: Behandling.”</p> <p>Vid Bedömningsområde: <i>Utformning, genomförande och resultat Säkring av examensmålen framkommer följande:</i></p> <p>”Som ett exempel på detta vill bedömargruppen särskilt framhålla examensmålen inom kunskapsformen Färdighet och förmåga och examensmålen som handlar om att planera, genomföra och följa upp sociala och psykosociala</p>

			<p>insatser på individ- och gruppnivå samt att analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser som bedömaregruppen anser inte säkerställs på ett tydligt sätt i utbildningen. ” Är det dessa examensmål som avses vid den <i>Sammanvägd bedömning av bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat</i> ? eller handlar det om ytterligare examensmål?</p> <p>För arbetet med kompletteringen önskar vi att vi i samband med att beslutet fattas, kan få en redogörelse för vilka examensmål det handlar om som inte säkerställs.</p>
--	--	--	---

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerings